

**MORA
KOMMUN**

STRATEGISK PLAN 2023-2026

KSI 230228

Strategisk plan 2023-2026

Fastställd	Kommunfullmäktige 2023-03-27
Reviderad	-
Produktion	Kommunstyrelseförvaltningen
Dnr	2023/137 041

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Målbild 2030 - Hållbara Mora - stärkt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.....	4
Den strategiska planens roll.....	4
Strategiskt mål 1: Moras barn och elever ska utmanas i sitt lärande och klara sin utbildning	5
Målet kopplas till två utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora	5
Politiska direktiv.....	5
Strategiskt mål 2: I Mora ska alla ges möjlighet att uppleva god livskvalitet	6
Målet kopplas till två utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora	6
Politiska direktiv.....	6
Strategiskt mål 3: Hela kommunen ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.....	7
Målet kopplas till tre utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora	7
Politiska direktiv.....	7
Önskat läge.....	8
Strategiskt mål 4: Mora kommun är en innovativ och effektiv organisation	9
Målet kopplas till tre utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora	9
Politiska direktiv.....	9

Inledning

Målbild 2030 - Hållbara Mora - stärkt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet

Året är 2030. Hela kommunen har utvecklats och i Mora bor nu 22 000 invånare, varav drygt hälften bor i tätorten. Mora erbjuder en genuin, aktiv, välkomnande och vacker livsmiljö med goda förutsättningar att leva, bo och verka genom hela livet. Genom platsvarumärket har Moras egna särdrag lyfts fram och bidragit till att öka attraktionskraften. Vi har goda boendemiljöer som lockar nya invånare till Mora, där de hittar möjligheter att kombinera ett tryggt och aktivt liv med arbete. Föreningslivet är rikt, öppet för alla och fyller en viktig funktion i samhället. Det finns olika slag av bostäder och många bor i egna småhus. Goda kommunikationer och ny teknik skapar frihet att välja Mora som bostadsort och ett liv nära naturen på en vacker och tilltalande plats, trots att arbetsplatsen kanske ligger långt därifrån. Digitala tjänster är väl integrerade i vardagslivet. Viss fritidshusbebyggelse är omvandlad till åretruntbostäder eller säsongsböende, vilket gör det möjligt att upprätthålla service på landsbygden. I planeringsprocesser prioriteras rörlighet till fots och per cykel, och därför är det nu många Morabor som möts i mellanrummen på gator, torg och i grönområden på väg till skola, arbete och för att handla. Vinsterna är många, förbättrad folkhälsa, trygga och attraktiva miljöer, förbättrad luftkvalitet och minskat buller. Tack vare energieffektivisering, elektrifiering av transportsektorn, förnybar energi och energilagring minskar behovet av de fossila energikällorna i snabb takt och Mora är en klimatneutral och fossiloberoende kommun senast 2045. I hållbara Mora är livsmedelsproducenterna hjältar och bidrar till ett öppet och levande kulturlandskap. Bra mat är enligt konsumenterna giftfri och säker, näringsriktig, närodlat och hållbart producerad.

Den strategiska planens roll

Den strategiska planen är ett verktyg för att styra och leda den kommunala verksamheten att arbeta i målbildens riktning. Planen ska vara vägledande för inriktning och prioritering genom hela kommunens planeringsprocess från övergripande nivå till medarbetarnivå. Den ska underlätta för förtroendevalda att fatta beslut, och för tjänstepersoner att utarbeta underlag och genomföra beslut.

Innehållet i den strategiska planen delas in i strategiska mål som är viktiga att styra och leda på för att nå målbilden. De strategiska målen formuleras utifrån kommunens målbild, politiska ambitioner, nulägesbeskrivning, omvärldsanalys samt vilka trender och tendenser som kan tänkas påverka kommunen framöver.

Den strategiska planens ambitioner omsätts varje år till en kommunplan med riktade mål och prioriteringar till nämnderna. I nämndplanerna fastställer nämnder hur den strategiska planen ska omsättas till konkret handlande i kommunens verksamheter.

De strategiska målen är få till sitt antal för att få en styrande effekt och beskriver vad som ska uppnås och vilka effekterna ska bli.

Strategiskt mål 1: Moras barn och elever ska utmanas i sitt lärande och klara sin utbildning

Alla barn och elever ska ges förutsättning för en bra skolgång. Skolan ska verka för barns och elevers likvärdiga utbildning med hög kvalitet där barn och elever ska utvecklas så långt som möjligt. Med hög kvalitet menar vi goda kunskapsresultat, behöriga lärare, god arbetsmiljö och bra mående hos barn och elever. Miljön ska vara trygg och präglas av studiero. Varje barn och elev ska ges ledning och stimulans för att nå sin fulla potential och under utbildningstiden tillgodogöra sig de kunskaper som krävs för fortsatta studier eller arbete.

Barn ska så långt det är möjligt erbjudas skola i närheten av hemmet och ett brett utbud av såväl kommunala som fristående verksamheter förespråkas.

För att nå målsättningen är flera faktorer viktiga, såsom en bra skolmiljö, hem och familj, ett väl utvecklat samarbete mellan verksamheter och god samverkan med förenings- och näringsliv, såsom Moraspåret.

Målet kopplas till två utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora

Utvecklingsområde 6: Ge barn och unga goda förutsättningar genom skolåren

Alla barn och unga behöver en stadig grund att stå på. En skola som bidrar till alla barns lärande och utveckling utgör en avgörande faktor för barns framtida hälsa och välbefinnande. En lärmiljö som är tillgänglig ur ett pedagogiskt, socialt och fysiskt perspektiv skapar förutsättningar för alla barn och elever att ta del av lärande och gemenskap. Lärande och utveckling sker även under den fria tiden genom deltagande i idrott, kultur och föreningsliv.

Utvecklingsområde 7: Ge alla barn en bra start i livet

En bra start i livet handlar om att ge barn goda uppväxtvillkor och goda förutsättningar för deras språkliga, kognitiva, sociala, fysiska och emotionella utveckling. Det är under de första levnadsåren som grunden läggs för utveckling, inlärning och hälsa längre fram i livet.

Politiska direktiv

- Måluppfyllelsen och studieresultaten ska öka.
- Arbetsmiljön i våra skolor ska förbättras både fysiskt och psykosocialt.
- Större andel elever ska klara gymnasiestudierna på tre år.

Strategiskt mål 2: I Mora ska alla ges möjlighet att uppleva god livskvalitet

Mora kommun ska aktivt arbeta för att skapa likvärdiga och goda levnadsvillkor för alla. Mora ska vara en trygg plats att bo, verka och vistas på och kommuninvånarna ska känna sig trygga, uppleva gemenskap och ges möjlighet att påverka sin livssituation och vara delaktiga i samhället. Vi ska ha en god dialog med kommuninvånarna och vara proaktiva i vår kommunikation.

För att nå målsättningen är det av avgörande betydelse att olika former av stöd och hjälp finns för dem som behöver och att vi kan möjliggöra ett brett utbud av kultur-, idrotts-, och fritidsaktiviteter. Tillsammans med civilsamhället skapas sociala mötesplatser som bidrar till ökad gemenskap och förbättrad folkhälsa.

Målet kopplas till två utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora

Utvecklingsområde 4: Stödja vägen till arbete

En väl fungerande arbetsmarknad är en arbetsmarknad som präglas av hög sysselsättning och låg arbetslöshet och där hela arbetskraftens potential tas tillvara.

Utvecklingsområde 8: Bidra till hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen för alla

Hur vi utformar staden och våra bostadsområden påverkar hur vi arbetar, lever och förflyttar oss vilket i sin tur möjliggör en god livskvalitet. Våra livsmiljöer ska formars utifrån en helhetssyn, det vill säga goda sociala och fysiska egenskaper. Alla ska ha samma möjligheter till utveckling, där kommunen ansvarar för att erbjuda likvärdiga verksamheter och service.

Politiska direktiv

- Vi ska fortsatt kraftsamla för att minska den psykiska ohälsan och för att Mora ska vara en trygg kommun för alla.
- Kommunen som arbetsgivare ska ta ett större ansvar så att fler får en anpassad och meningsfull sysselsättning.
- Kommunen ska möjliggöra för föreningar och andra aktörer att långsiktigt driva verksamhet och anläggningar.
- En investerings- och underhållsplan för idrottsanläggningar och arenor ska tas fram.
- En plan för kommande behov av boenden inom äldreomsorgen ska tas fram.

Strategiskt mål 3: Hela kommunen ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Mora ska ha en fortsatt positiv tillväxt och vara en attraktiv näringslivskommun. Genom tydliga och förutsägbara processer med fokus på att möjliggöra etableringar och nysatsningar skapas goda förutsättningar för investeringar, byggande och ett växande näringsliv. En god framförhållning i planeringen tillgodoser såväl kommunens egna behov som näringslivets. God tillgång till boende, kommunikationer och samhällsservice ska säkerställas i hela kommunen.

Satsningar på kompetensförsörjning, bostadsutveckling, möjliggörande för lokala och regionala företag att delta i upphandlingar, väl fungerande infrastruktur och ökad samverkan mellan olika aktörer och civilsamhället är avgörande för att nå målsättningen.

Målet kopplas till tre utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora

Utvecklingsområde 3: Främja hållbart företagande

Mångas medverkan krävs för att leda världen i rätt riktning och företagen, med sin innovationskraft och förmåga till samarbete, är viktiga aktörer i arbetet för att hitta långsiktigt hållbara lösningar. Goda livsmiljöer, fysisk infrastruktur och pendlingsmöjligheter samt teknisk utveckling och innovation är viktiga faktorer för såväl en hållbar tillväxt som samhällets attraktionskraft.

Utvecklingsområde 9: Aktivt arbete för fossilfritt och energieffektivt samhälle

De senaste decennierna har forskningsrapporterna om växthusgasernas negativa effekter duggat tätt med allt skarpare tonläge. Dessutom har pandemin satt fokus på samhällets sårbarhet, och den senaste tidens stora förändring av det säkerhetspolitiska läget i världen har med kraft påverkat det europeiska energisystemet. 2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk som består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Den offentliga sektorn har ett särskilt ansvar som föredöme och möjliggörare.

Utvecklingsområde 10: Naturens resurser och dess ekosystem är hållbart använda

Naturen är viktig ur flera aspekter till exempel biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreation. Sverige har i likhet med andra länder en utmaning när det kommer till samhällets avvägningar mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden - som är nödvändig för de tjänster som ekosystemet förser oss med - och att kunna nyttja naturresurser för en växande bioekonomi och ett fossilfritt samhälle.

Politiska direktiv

- Ett strategiskt arbete och extra satsningar ska förbättra näringslivsklimatet.
- Kommunen ska arbeta tillsammans med skolan och det privata näringslivet för att attrahera kompetens och inflyttning.
- Ett strategiskt arbete för bostadsutveckling och framtagande av detaljplaner ska öka antalet bostäder och bidra till Moras utveckling.
- Kommunen ska tillsammans med Dalakommunerna och Region Dalarna arbeta för att fler satsningar och investeringar genomförs i Dalarna.
- Underhållsskulden på det kommunala vägnätet måste minska.

Önskat läge

Utvecklingsområde 9 kräver långsiktiga målsättningar och är underlag för kommande plan inom området.

Önskat läge: Mora är en klimatneutral och fossiloberoende kommun senast 2045.

Mätetal	Nuläge 2021	Önskat läge 2026	Önskat läge 2030
Kommunala organisationen			
Koldioxidutsläpp, tjänsteresor, ton per år	469 (-15 procent*)	Lägre än 314 (-43 procent*)	Lägre än 166 (-70 procent*)
Andel fossiloberoende fordon, procent	7	50	100
Geografiska området			
Utsläpp växthusgaser, ton per invånare och år	3,7 ** (-39 procent***)	1,7 (-72 procent***)	1,5 (-75 procent***)
Andel fossiloberoende fordon, procent	12,2	20	Minst 90

*relativt 2010 års värde (552 ton per år) **nuläge avser år 2019 ***relativt 1990 års värde (6,1 ton per invånare och år)

Strategiskt mål 4: Mora kommun är en innovativ och effektiv organisation

Vår mest värdefulla resurs är våra medarbetare och kompetensförsörjningen till kommunens verksamheter är avgörande för att nå alla kommunens målsättningar. Mora kommun ska vara en attraktiv arbetsplats där alla medarbetare trivs, utvecklas och är stolta över att med ett gott värdskap och medarbetarskap ge service till kommunens invånare, besökare, näringsliv och civilsamhälle.

För att klara av de stora samhällsutmaningarna krävs att hela den kommunala organisationen utvecklas i strukturer, förhållningssätt och beteenden. Den ekonomiska planeringen ska vara långsiktig och strategisk vilket gör att vi kan möta det utökade kommunala ansvaret, demografiska förändringar och extraordinära situationer i omvärlden. Det skapar även förutsättningar för goda livsvillkor för framtida kommuninvånare. Den kommunala skattesatsen ska vara väl avvägd för att kunna tillgodose god kommunal service samtidigt som ytterligare tillväxt möjliggörs.

Digitalisering ska användas som ett medel för att bidra till ett hållbart samhälle för dem som bor och verkar i kommunen. Vi ska först och främst fokusera på digitala tjänster som ska underlätta för medborgarna. Digitala tjänster är förstahandsvalet och personlig service ska finnas tillgänglig när det behövs.

Målet kopplas till tre utvecklingsområden i Strategi Hållbara Mora

Utvecklingsområde 1: Stärk det tvärsektoriella arbetet för hållbara Mora

Grundläggande för att stärka hållbarhet är ett brett ägarskap bland alla aktörer i samhället, ett ägarskap och en delaktighet som utvecklas och fördjupas över tid. Det gemensamma engagemanget, byggt på kunskap, insikt och tillit är viktiga beståndsdelar i arbetet. Ett antal processer som säkerställer hållbarhet har identifierats som särskilt viktiga verktyg, som exempel kan nämnas fysisk planering, digitalisering, dialog, samverkan och upphandling.

Utvecklingsområde 2: Digitalisera för hållbar utveckling

Digitalisering pågår överallt och har stor betydelse för samhällsutvecklingen och förändrar såväl vår verksamhet som vår värld. Digitalisering är ett verktyg för att nå flera av målen i Agenda 2030. Vi går in i en digital tid som är mycket snabbföränderlig och det ställer krav på både strukturer och beteenden.

Utvecklingsområde 5: Utveckla lärande för hållbar utveckling och hållbara livsstilar

Syftet med Agenda 2030 är att åstadkomma en samhällsförändring. Detta förutsätter förändrade förhållningssätt och beteenden, vilket kräver kunskap om och engagemang för hållbar utveckling. Det är viktigt att skapa medvetenhet hos individen och förståelse i samhället för att åtgärder och beteendeförändringar måste ske. Men, det måste också skapas nya möjligheter och incitament som tillåter och underlättar nya beteenden som fungerar i vardagen.

Politiska direktiv

- En tydligare målstruktur med tydliga politiska prioriteringar ska tas fram.
- En skattesänkning ska planeras under mandatperioden.